

Sledování chuťové funkce u operace otosklerózy

J. Krtičková, A. Trejbalová, L. Školoudík

Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku, Fakultní nemocnice Hradec Králové, Lékařská fakulta v Hradci Králové, Univerzita Karlova v Praze, Česká republika

Úvod

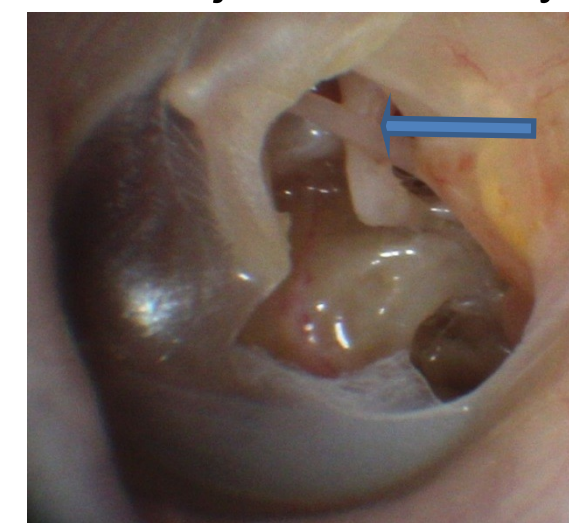
Chorda tympani je větev lícního nervu vystupující z jeho mastoidního úseku. Probíhá bubínkovou dutinou ve slizniční řase mezi rukojetí kladívka a dlouhým raménkem kovadlinky (obr. 1), středouší opouští ve fissura petrotympanica. Vede parasympatická vlákna k submandibulární žláze a chuťová vlákna z předních dvou třetin jazyka. Během středoušních operací je často s nervem manipulováno, v některých případech je nutno nerv přerušit. K nejčastějším operacím vyžadujícím manipulaci s chordou tympani patří operace otosklerózy. Tato prospektivní studie sleduje výpadky chuťové funkce jako následek operace otosklerózy.

Metodika

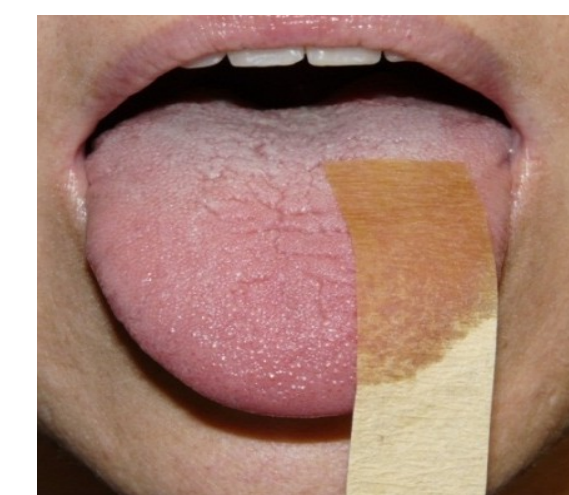
Do prospektivní studie byli zařazeni pacienti s otosklerózou, operováni (stapedotomie) na Klinice otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku FN Hradec Králové v období od června 2012 do ledna 2013. Jednalo se o soubor 13 pacientů, ve věku od 23 do 57 let, 8 žen a 5 mužů, věkový průměr 39,23 let. Ze studie byli vyřazeni pacienti s revizními výkony, a pacienti, u kterých byl mimo tímínkové operace proveden další chirurgický výkon ve středouší. U všech pacientů bylo s chordou tympani manipulováno a vždy byl nerv zachován.

Chuť byla vyšetřena před operačním výkonem a 3. - 5. den po výkonu. K vyšetření chuti byla použita metoda taste strips (Landis a kol. 2009, Vodička a kol. 2012). Filtrační papír smočený v příslušném roztoku se přikládá se na přední dvě třetiny jazyka (obr. 2). Vyšetřují se 4 základní chuťové vjemy – sladké, slané, kyselé, hořké, ve 4 různých koncentracích, na obou polovinách jazyka. Maximální počet bodů, kterých pacient může dosáhnout, je 16 bodů pro polovinu jazyka. Předoperačně i pooperačně jsme zjišťovali chuť dotazem a údaje jsme srovnali s výsledkem vyšetření metodou taste strips.

Obr. 1: Perforace bubínku vlevo. Šipka ukazuje na chordu tympani.

Obr. 2: Umístění filtračního papíru

Výsledky

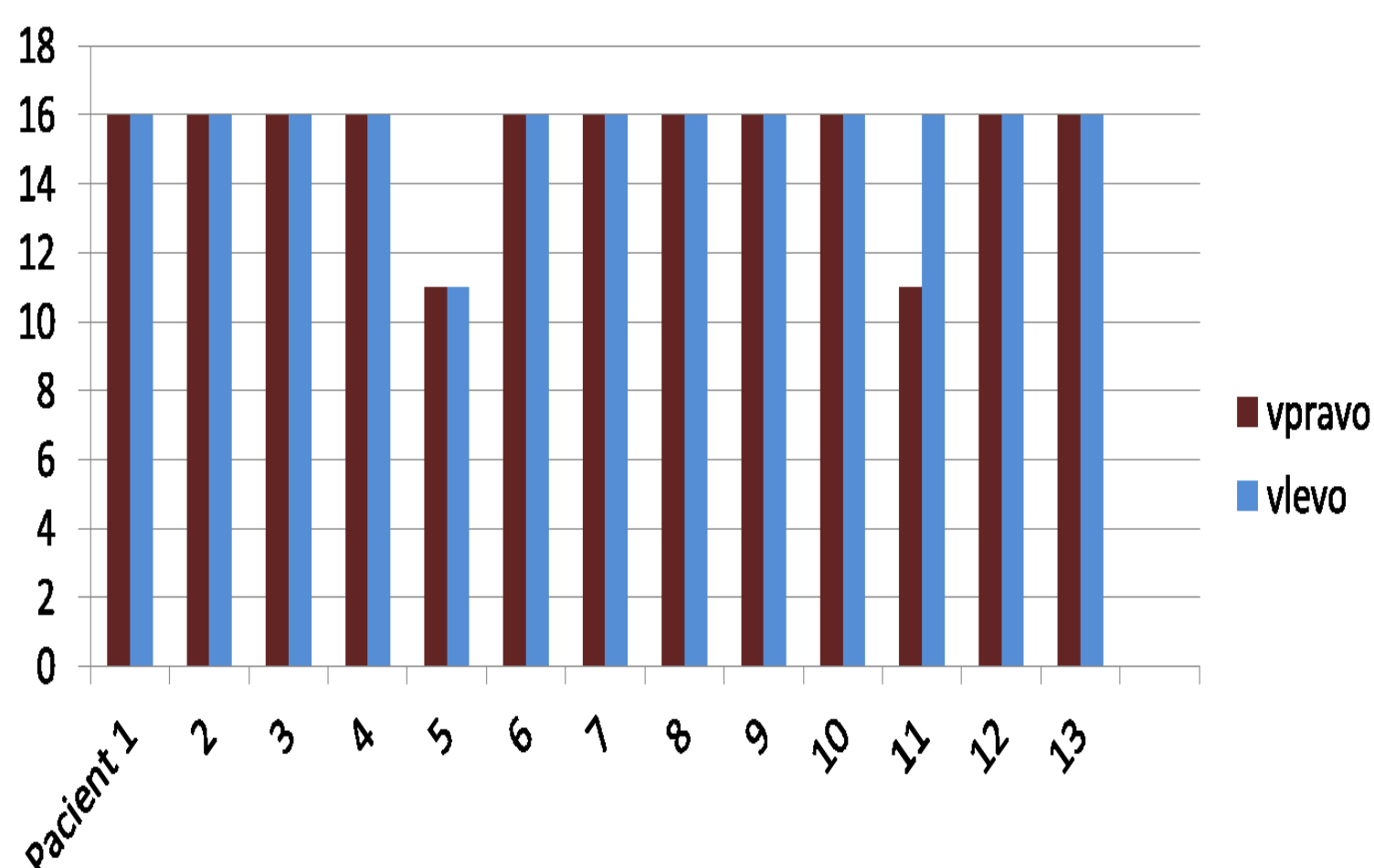
Předoperační vyšetření

Dotazem udali všichni pacienti chuť v normě. Počet bodů na pravé i levé straně jazyka v testu taste strips uvádí graf 1.

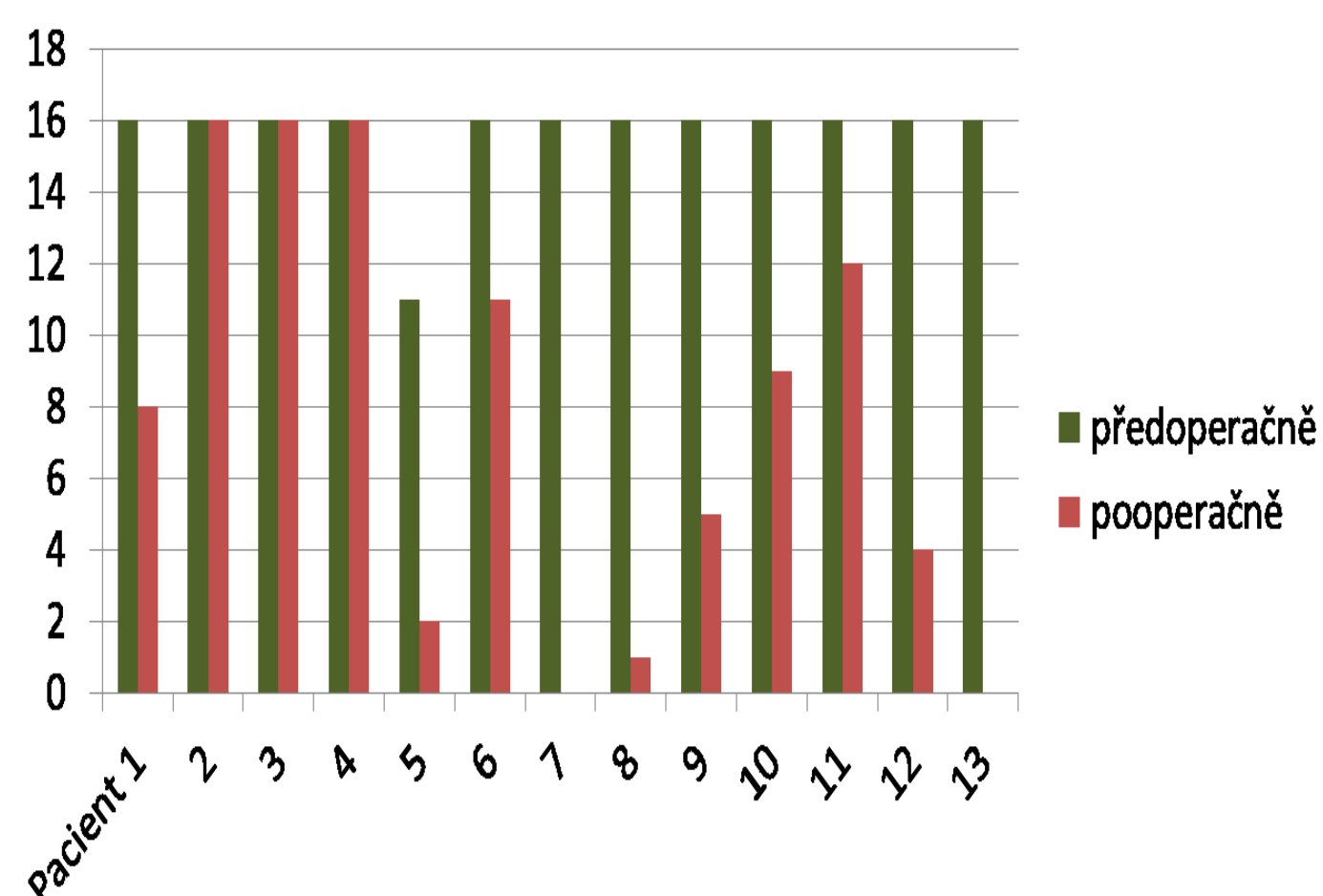
Pooperační vyšetření

Dotazem udali 2 pacienti zhoršení chuti (pacienti č. 7 a 9 na grafu 2). Metodou taste strips byl na operované straně zjištěn bodový pokles u 10 pacientů. Pokles se pohyboval v rozmezí 4 -16 bodů při průměrném poklesu 10,3 bodů. Závislost na dotazem zjištěné chuti a bodovým poklesem metodou taste strips nebyla prokázána.

Graf 1: Vyšetření chuti předoperačně metodou taste strips na pravé a levé straně jazyka.

Graf 2: Srovnání počtu bodů metodou taste strips na operované straně předoperačně a pooperačně.

Závěr

Metodou taste strips jsme zaznamenali pooperačně částečné zhoršení chuti u 10 pacientů, jedná se o první předběžné hodnocení. Pokles v bodovém hodnocení vyšetření chuti však nekoreluje se subjektivně vnímaným zhoršením chuti, které bylo zaznamenáno pouze u 2 pacientů. Nelze tudíž vyloučit, že částečné poškození chuti při ušních operacích je daleko častější, než odpovídá subjektivním steskům nemocných. Hodnocení chuti si vyžádá další sledování a především hodnocení v delším časovém období od operace.

Literatura:

- Landis BN, Welge-Luessen A, Bramerson A, Bende M, Mueller CA, Nordin S, Hummel T. "Taste Strips" - a rapid, lateralized, gustatory bedside identification test based on impregnated filter papers. J Neurol. 2009 Feb;256(2):242-8.
- Vodička J., Faitlová H.: Poruchy čichu a chuti, Tobiáš, 2012, ISN 978-80-7311-125-0.